

Klimatkontrakt 2030

Mellan Växjö kommun och myndigheterna
Energimyndigheten, Vinnova, Formas, Tillväxtverket,
Trafikverket, Naturvårdsverket samt Viable Cities.

VERSION 2024

Innehåll

1. Klimatkontrakt 2030	3
2. Syftet med Klimatkontrakt 2030	3
3. Parter	4
4. Gemensamt åtagande	5
4.1 Governance - fortsatt utveckling av styrning, ledning och policy	5
4.2 Finansiering av insatser och utveckling av nya finansieringsmodeller	5
4.3 Lärande och innovation - att göra, dela och skala	5
5. Kommunens åtaganden	6
5.1 Klimatmål 2030	6
5.2 Klimatfärdplan 2030	8
5.3 Klimatinvesteringsplan 2030	9
6. Myndigheternas gemensamma åtaganden	10
6.1 Policyutveckling för accelererad lokal omställning	11
6.2 Samordnande insatser kring finansiering	11
6.3 Verka för svenskt deltagande i europeiska initiativ	11
7. Viable Cities åtaganden	11
7.1 Samordning Klimatkontrakt 2030	12
7.2 Policyutveckling för snabbare lokal omställning	12
7.3 Innovation, implementering och skalning	12
7.4 Samordnad finansiering	13
7.5 Samspel med EU:s mission Klimatneutrala städer	13
Klimatkontrakt 2030	14
Bilaga 1 - Länkar till dokument	15
Bilaga 2 - Omställningskartan	16

1. Klimatkontrakt 2030

Klimatfrågan är vår tids största utmaning, med effekter på både lokal och global nivå. Dess genomgripande inverkan på vårt samhälle hotar livsvillkor och livskvalitet för både nuvarande och framtida generationer. För att möta denna utmaning krävs att vi rustar våra samhällen för att såväl hantera effekterna av som motverka klimatförändringarna. Detta förutsätter i sin tur att vi utvecklar nya sätt att arbeta och samarbeta på som går över olika delar och mellan olika nivåer av samhället.

Missionen *Klimatneutrala städer 2030 med ett gott liv för alla inom planetens gränser* innebär att städer ska bibehålla eller öka livskvaliteten för invånarna, samtidigt som de når noll nettoutsläpp av växthusgaser. För att uppfylla missionen behöver alla aktörer i samhället minska sin klimatpåverkan. Det förutsätter i sin tur arbete för rättvis omställning och medborgarnas deltagande, liksom för att stärka det svenska näringslivets konkurrenskraft genom klimatomställningen

Arbetet med missionen är i linje med genomförandet av de globala hållbarhetsmålen i FN:s Agenda 2030, som också är en utgångspunkt för många svenska städers klimat- och hållbarhetsarbete. Agenda 2030 kan betraktas som en genomförandeplan för Parisavtalets åtaganden om klimatomställning. Missionen ligger även i linje med de svenska miljömålen och det klimatpolitiska ramverket med inga nettoutsläpp av växthusgaser i Sverige senast år 2045, samt EU:s målsättning om klimatneutralitet till 2050.

Klimatkontrakt 2030 är vårt gemensamma verktyg för att uppnå denna mission. Det är ett långsiktigt partnerskap mellan städer och staten. Svenska kommuner och samhällen mobiliserar i partnerskap på alla nivåer för snabbare omställning till klimatneutralitet och hållbarhet i Sverige, Europa och världen.

Parterna i Klimatkontrakt 2030 åtar sig att vara föregångare för en bredare och rättvis omställning genom att utveckla en mer ändamålsenlig samhällsstyrning med samverkan mellan aktörer på olika nivåer och i olika samhällssektorer. Gemensamt åstadkommer signerade parter därmed en mobilisering från lokal till internationell nivå och ett systemskifte i riktning mot helhetstänkande och mer nätverksbaserad styrning och ledning.

2. Syftet med Klimatkontrakt 2030

Syftet med Klimatkontrakt 2030 är att påskynda städernas klimatomställning enligt Agenda 2030 och den uppsatta missionen, samtidigt som det förbättrar livskvaliteten och stärker Sveriges konkurrenskraft inom klimatområdet. Att skriva under Klimatkontraktet innebär en högre ambition för hållbar stadsutveckling. Denna

ambition förverkligas genom årliga steg för att främja hållbar stadsutveckling med fokus på rättvis klimatomställning, motståndskraft och social hållbarhet, för att skapa ett gott liv för alla inom planetens resurser.

Arbetet med klimatneutrala och hållbara städer 2030 innebär att signerande parter tillsammans samlar många krafter i samhället för att påskynda omställningen. Processen för Klimatkontrakt 2030 är en katalysator för nya samarbeten mellan kommuner och myndigheter, och stärker förutsättningarna för samverkan med näringsliv, akademi, forskningsinstitut, civilsamhälle och medborgare. Den binder samman olika nivåer inom samhällssystemet genom samverkan och partnerskap från lokal till global nivå.

Klimatkontrakt 2030 integreras i kommunernas och myndigheternas ordinarie arbete. Det fungerar som samlande dokument och process för städers mål, strategier, färdplaner och finansiering, samt identifierar gap i omställningen till klimatneutrala och hållbara städer med livskvalitet i fokus. Klimatkontraktet kan användas i olika sammanhang såsom:

- Överenskommelser med lokala aktörer, exempelvis i lokala klimatkontrakt.
- Dialoger med andra kommuner och på regional nivå; i regionala utvecklingsstrategier (RUS) och regionala tillväxtmedel.
- Underlag för kommunala initiativ med nationell finansiering från Formas, Energimyndigheten, Vinnova, Tillväxtverket, Trafikverket och Naturvårdsverket.
- Europeisk finansiering från Horizon Europe, ERUF, European Urban Initiative, URBACT med flera.
- Kommunens internationella kontakter och strategi i samverkan med näringsliv, akademi och civilsamhälle.

Sammantaget ger Klimatkontrakt 2030 Sverige och svenska städer goda förutsättningar att vara internationella föregångare i städers klimatomställning.

3. Parter

Parter i Klimatkontrakt 2030 är:

- Växjö kommun.
- Myndigheterna: Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (Formas), Naturvårdsverket, Statens Energimyndighet (Energimyndigheten), Tillväxtverket, Trafikverket och Verket för innovationssystem (Vinnova).
- Strategiska innovationsprogrammet Viable Cities¹.

¹ Viable Cities är ett strategiskt innovationsprogram som finansieras av Energimyndigheten, Vinnova och Formas. Programmet har en löptid från 2017 till 2030 och har cirka 130 medlemmar, Vårdorganisation är KTH.

4. Gemensamt åtagande

Klimatkontrakt 2030 vilar på ett gemensamt åtagande och partnerskap från signatärerna för att arbeta i riktning mot missionen om klimatneutrala och hållbara städer. Detta inkluderar att utforska nya sätt att styra och leda i samverkan med aktörer i alla delar av och på alla nivåer i samhället.

Arbetet med att utforska, utveckla och implementera nya sätt att arbeta med omställningen sker inom tre övergripande utvecklingsprocesser.

4.1 Governance – fortsatt utveckling av styrning, ledning och policy

Inom denna process åtar sig parterna att utveckla och förstärka kopplingen till aktörernas ordinarie verksamhets- och budgetprocesser, samt att integrera strategier och processer för digitalisering, social hållbarhet och klimatanpassning med omställningsarbetet.

En central del är att analysera och verka för att hindrande regleringar och styrmodeller åtgärdas, samt att möjligheter till policy som kan accelerera omställningsarbetet utvecklas.

För att klimatomställningen ska vara hållbar ur ett bredare perspektiv eftersträvar parterna insatser som skapar såväl miljömässig, social som ekonomisk nytta samt bidrar till en ökad robusthet och motståndskraft i samhället. Eftersom allas medverkan behövs för att uppfylla missionen är arbetet med den lokala omställningsarenan centralt för gemensam utveckling och lärande.

4.2 Finansiering av insatser och utveckling av nya finansieringsmodeller

Inom denna process åtar sig parterna att utveckla strukturerna för finansiering av omställningen till klimatneutrala och hållbara städer. Detta innefattar utveckling av klimatinvesteringsplaner för den lokala omställningen, inklusive former för hur olika finansieringskällor från offentliga aktörer på olika förvaltningsnivåer, privata aktörer i näringsliv och civilsamhälle samt europeiska initiativ kan kombineras för att påskynda nödvändiga investeringar. Frågan om hållbar offentlig upphandling för lokal omställning är central och inkluderad i detta.

4.3 Lärande och innovation – att göra, dela och skala

Inom denna process åtar sig parterna att utveckla uppföljning, utvärdering och analys på lokal och nationell nivå i samarbete med europeiska och internationella initiativ för klimatneutrala och hållbara städer.

Processen syftar också till att stärka städernas roll som innovationsnav för omställningen. I detta ingår insatser för att stärka implementering, delning och skalning av lösningar, eftersom innovationer bara är framgångsrika när de tas i bruk och får genomslag i praktiken. Alla signerande aktörer åtar sig att bidra och samskapa på mötesplatser och inom initiativ som Transition Lab Forum, Klimatfrukostar och Glo och sno.

5. Kommunens åtaganden

Växjö kommun väljer att ingå i partnerskapet kring Klimatneutrala städer 2030 därför att klimatfrågan länge har varit en prioriterad del av Växjös hållbarhetsarbete. Genom samarbetet i Klimatneutrala städer kan Växjö kommun bedriva ett gemensamt lärande med andra kommuner för att skynda på klimatomställningen. Ett framgångsrikt klimatarbete är också en förutsättning för att många andra delar av Växjös hållbarhetsprogram ska kunna nås.

5.1 Klimatmål 2030

Växjös vision är att vara en fantastisk plats att bo, leva och verka på för våra invånare, företag och besökare idag och i framtiden. De målbilder som beskrivs i Växjös hållbarhetsprogram "Hållbara Växjö 2030" visar hur vi närmar oss visionen. Hållbarhetsprogrammet har sin grund i Agenda 2030 och täcker därmed in alla delar av en hållbar utveckling genom de fem målbilderna. Målbilderna är *Klimat- och miljösmart, Tryggt och tillitsfullt, Rättvist och ansvarstagande, Växande och inkluderande* samt *Grönt och hälsosamt*. Tillsammans fångar de upp hur omställningen till ett klimatneutralt Växjö sker samtidigt som Växjö stärks i den sociala och ekonomiska omställningen.

I målbilderna syns att trenderna vad gäller klimat och energi går åt rätt håll men det finns en utmaning kopplat till transporter. Genom att vända trender för transportsektorn kan även vissa utmaningar med folkhälsa övervinnas. De största utmaningarna i Växjös omställning till ett hållbart samhälle är dock väldigt lite kopplat till klimatomställningen utan mer till trygghet samt socioekonomiska klyftor inom sysselsättning och skola.

Av hållbarhetsprogrammet framgår att "vi som lever, bor och verkar i Växjö år 2030 orsaker som samhälle ingen negativ påverkan på klimatet". När vi talar om målsättningen Klimatneutrala Växjö 2030 i linje med detta klimatkontrakt så är det denna formulering vi lutar oss mot.

År 1996 beslutade kommunstyrelsen att Växjö ska bli en fossilbränslefri kommun. Detta ska vara uppnått år 2030 och omfattar hela kommunen som geografiskt område. Det råder politisk enighet om målet och inte minst näringslivet har också

tagit målet till sig. Varje år görs uppföljning av utvecklingen i förhållande till basåret 1993. Uppföljning görs av såväl koldioxid som växthusgaser sammantaget. Under 2024 fördjupas och konkretiseras arbetet med en växthusgasbudget som pekar ut vilket utsläppsutrymme Växjö har kvar.

Sett till fossil koldioxid har de totala utsläppen minskat med 61 procent mellan 1993 och 2023 ner till en nivå på ca 129 000 ton. Detta motsvarar 1322 kg per invånare vilket innebär en minskning per capita med 71 procent jämfört med 1993. Av koldioxidutsläppen kommer 98 procent från transporter och arbetsmaskiner vilket dels tyder på en framgångsrik omställning av energisektorn i Växjö, dels visar vilken utmaning som finns för att nå ett fossilbränslefritt Växjö till 2030.

Sett till växthusgaser har de totala utsläppen minskat med 53 procent mellan 1993 och 2023 ner till en nivå på ca 212 000 ton. Detta motsvarar 2169 kg per invånare vilket innebär en minskning på 66 procent per capita jämfört med 1993. Av växthusgasutsläppen kommer 60 procent från transportsektorn, 16 procent från idisslande djur och 11 procent från bearbetning av jordbruksmark.

Växjö kommun kommer ha svårt att nå fossilbränslefrihet till 2030 på grund av att omställningen i transportsektorn väntas ta längre tid än så och vi är beroende av styrmedel från regering och EU. Växjö har varit engagerad i arbetet med en förstudie för att se över möjligheterna med infångning och lagring av biogen koldioxid (BECCS). Om en ekonomiskt hållbar lösning på detta hittas skulle BECCS kunna göra Växjö klimatneutralt.

I arbetet med Växjös klimatomställning skiljer vi huvudsakligen på territoriella utsläpp och konsumtionsbaserade utsläpp. Målen är huvudsakligen kopplade till territoriella utsläpp och större fokus ligger på koldioxid än övriga växthusgaser. Vad gäller de koldioxidutsläppen har Växjö framgångsrikt ställt om all energiproduktion till förnybart. Fokus framåt inom det området är ökad energieffektivitet, effektoptimering, flexibilitet samt ökad lokal elproduktion. Inom transportsektorn arbetar Växjö bland annat med satsningar på cykel, kollektivtrafik, laddinfrastruktur och biogas för att möjliggöra minskad klimatpåverkan.

När det gäller konsumtionsbaserade utsläpp kan vi inte följa effekten av lokala åtgärder på samma sätt. Vi utgår från de nationella konsumtionsbaserade utsläppen och kan på så vis räkna ut Växjös andel av dem. De konsumtionsbaserade utsläppen är starkt förenade med vilka beteenden invånare, företag och offentliga verksamheter har, men såklart också vilka länder Sverige handlar med. Bland insatser för att minska konsumtionsbaserade utsläpp märks satsningar på avfallshantering och cirkulära materialflöden. Från kommunkoncernens sida är det en stor koppling till hållbarhetskrav i offentlig upphandling.

5.2 Klimatfärdplan 2030

De övergripande klimatambitionerna beskrivs i Växjö's hållbarhetsprogram. Klimatkontraktet bidrar huvudsakligen till att nå målbilden *Klimat- och miljösmart* genom att utveckla lösningar som berör flera av hållbarhetsprogrammets utmaningar. Arbetet konkretiseras genom utvecklingsområden och insatsområden i olika politiskt beslutade planer. Prioriterade utvecklings- och insatsområden i dessa planer utgör sammantaget Växjö kommuns klimatfärdplan med strategier i detta klimatkontrakt. De viktigaste planerna med koppling till klimatkontraktet är energiplan, transportplan, plan för förebyggande och hantering av avfall och klimatanpassningsplan, men det finns fler, som exempelvis policy för upphandling och inköp. Nedan följer några väsentliga strategier för klimatomställningen fram till 2030:

- Öka energiproduktion från förnybara källor utan att ge avkall på biologisk mångfald.
- Uppnå resiliens mot effektbrist.
- Främja låg primärenergianvändning.
- Bygga och renovera energieffektivt och med cirkularitet i beaktande.
- Öka andelen hållbart resande, oavsett om det avser stad eller landsbygd.
- Öka återbruk och skapa förutsättningar för en cirkulär ekonomi.
- Underlätta för invånare att leva ett liv med låg klimatpåverkan utifrån sina förutsättningar.
- Skapa förutsättningar för den gröna omställningen hos näringslivet.
- Vara öppna för innovationer som kan bidra till att snabbare nå klimatneutralitet.
- Samverka inom våra nätverk för att påverka regering, riksdag och EU till att fatta beslut som underlättar lokalt klimatarbete.
- Ställa mer avancerade krav kopplat till cirkulär ekonomi, klimatneutralitet, social hållbarhet med mera i kommunala upphandlingar.

Nedbrytning av strategierna till konkreta åtgärder för nästa år (för kommunkoncernen) sker i samband med processen för att ta fram budget 2025. Uppföljning av åtgärder sker inom kommunkoncernens ordinarie styrmodell där resultat av åtgärder och uppföljning av nyckeltal presenteras. Detta ligger i sin tur till grund för arbetet med kommande års budgetuppdrag. Därför kan det tillkomma satsningar för 2025 som vi inte idag känner till.

Under 2025 vill Växjö kommun bland annat:

- Samverka än mer formaliserat med lokala aktörer i en omställningsarena.

- Fortsätta att tillsammans med regionala, nationella och internationella aktörer lyfta fram synpunkter till regering, riksdag och EU kopplat till vad de kan göra för att underlätta det lokala klimatsomställningsarbetet.
- Arbeta med ett externt klimatråd med forskare från Linnéuniversitet som har i uppdrag att utvärdera Växjö klimatomställningsarbete.
- Fördjupa arbetet med Växjödeklarationen där vi fångar upp företag och organisationer som vill kroka arm med kommunen för att tillsammans arbeta mot målbilderna i hållbarhetsprogrammet, cirkulär ekonomi och den gröna omställningen.
- Fortsätta arbetet med att möjliggöra en så kallad Grön Stadsby – en plats som kan fungera som en systemdemonstrator för omställningen till ett hållbart samhälle.
- Testa ett digitalt system som hjälper oss att följa resmönster i realtid.
- Undersöka vilka möjligheter som finns att koppla ihop klimatomställningsarbetet med aktiviteter inom den så kallade "Sydosstriangeln".
- Utveckla arbetet med att genom digitaliseringsåtgärder förstå klimatpåverkan från koncernens inköp.
- Arbeta med flera olika målgrupper och forum för att nå och engagera fler i klimatomställningen utifrån deras förutsättningar, vilket är en förutsättning för att nå en mer rättvis omställning.
- Utveckla och använda oss av en ny version av en koldioxidbudget för Växjö.
- Utforska hur innovation och digitalisering kan bidra till klimatomställningen.

Växjö kommun fokuserar inte enbart på hur samhällets klimatpåverkan kan minska utan även på att göra samhället mer resilient mot klimatförändringar. Planprocessen genomsyras dels av hänsyn tagna till förändrat klimat, dels till bevarande av viktiga ekosystemtjänster.

5.3 Klimatinvesteringsplan 2030

Som en del av klimatkontraktet ska Växjö kommun ta fram en klimatinvesteringsplan som ska belysa det ekonomiska perspektivet i klimatomställningen.

Klimatinvesteringsplanen ska kunna fungera som ett underlag för att veta vilka satsningar som kan behöva prioriteras i närtid och av vem, vilka kostnader och besparingar det medför samt för vilken aktör. Växjö kommun har ännu ingen klimatinvesteringsplan på plats men flera av de underlag och processer som behövs för detta finns på plats. Tanken är att en version som kan användas för att kommunicera klimatomställningens ekonomiska effekter ska kunna presenteras under 2025.

I budget 2024 har kommunfullmäktige gett i uppdrag att utveckla kommunens koldioxidbudget. Denna blir ett viktigt underlag till klimatinvesteringsplanens prioriteringar.

Den ordinarie styrmodellen och budgetprocessen används för satsningar på klimatomställningen även om ingen klimatinvesteringsplan finns. Verksamheterna ger input till budgetprocessen om viktiga investeringar och aktiviteter medan politiken prioriterar och fördelar uppdrag i respektive budget.

Växjö kommun är väl medvetna om att den finansiering som behövs för att skynda på omställningen inte alltid finns lokalt. Det faller sig därför naturligt att bygga vidare på kommunens 25-åriga erfarenhet av att söka finansiering, ensamma eller tillsammans med andra aktörer, från statliga myndigheter och EU för omställningen till ett hållbart samhälle.

6. Myndigheternas gemensamma åtaganden

Genom detta kontrakt åtar sig myndigheterna att samverka sinsemellan och vara en aktiv samtalspartner i det lokala arbetet i de medverkande städerna samt med Viable Cities inom ramen för Klimatkontrakt 2030.

Syftet med myndigheternas åtagande är att bidra till att stärka städernas omställningsförmåga och underlätta implementering och uppskalning av hållbara lösningar som också bidrar till ökad livskvalitet, nu och i framtiden.

Myndigheterna som är parter i Klimatkontrakt 2030 utvecklar löpande samordningen kring sina insatser inom hållbar stadsutveckling och klimatomställning för att skapa bättre framförhållning samt utveckla formerna för dialog med, och samlad information till, städerna.

Åtagandet innebär vidare att utveckla arbetssätt som identifierar synergier och främjar myndigheternas förmåga till kollektivt och kontinuerligt lärande med fokus på lokal och regional hållbar omställning. Det omfattar myndigheternas medverkan i Transition Labs och på andra samverkansarenor som Viable Cities faciliterar.

Myndigheterna avser att genomföra insatser i enlighet med principerna i kap 3, och i enlighet med myndigheternas tre gemensamma åtaganden enligt nedan. I detta utvecklingsarbete utgör Rådet för hållbara städer ett viktigt ramverk och strategiskt forum för en bred myndighetssamverkan, där insatserna på operativ nivå initieras av:

- åtagandena i Klimatkontrakt 2030

- det nationella kunskapsstödet med namnet Svensk modell för hållbar urban utveckling inom ramen för EU:s regionala utvecklingsfond
- andra identifierade områden och regeringsuppdrag.

6.1 Policyutveckling för accelererad lokal omställning

Tillsammans med kommunerna arbetar myndigheterna för att identifiera och bidra till utvecklingen mot mer ändamålsenliga regelverk och andra styrmedel för hållbar stadsutveckling och klimatomställning samt öka förståelse och kunskap om befintliga regelverk. Med kommunernas identifierade utvecklingsbehov i en accelererad klimatomställning som fokus, ska processen fortsatt och långsiktigt bygga på proaktiv dialog och ömsesidigt lärande.

6.2 Samordnande insatser kring finansiering

Myndigheterna åtar sig att, utifrån identifierade behov hos kommunerna, fortsatt koordinera, underlätta och skapa en samlad bild av finansiella stöd, uppdrag och satsningar som rör hållbara städer och samhällets utveckling. Syftet med åtagandet är att tillhandahålla ändamålsenlig information om olika finansieringsmöjligheter och stöd. Insatserna inkluderar även att tillsammans utforska behov och utveckla nya typer av insatsformer för städers omställning.

6.3 Verka för svenskt deltagande i europeiska initiativ

Myndigheterna är aktiva deltagare i flera olika europeiska initiativ kring utvecklingen av hållbara städer och samhällen. Detta inkluderar att bidra till utformningen av utlysningar och aktiviteter inom initiativen, bland annat utifrån dialog med städerna i Klimatkontrakt 2030. Vidare ingår att informera om möjligheter till finansiering och samarbeten på europeisk nivå samt att stödja de städer som ansluter sig till EU:s Cities Mission om 100 klimatneutrala städer 2030.

7. Viable Cities åtaganden

Med målet att skapa förutsättningar för ett gott liv för alla inom planetens gränser genomförs det strategiska Innovationsprogrammet Viable Cities i nära samarbete med olika aktörer för att påskynda omställningen till klimatneutrala städer år 2030. Detta är en central del av Sveriges åtagande att uppnå målen i Agenda 2030 och Parisavtalet. Programmet strävar efter att vara ledande i att stödja städernas omställning på nationell, europeisk och global nivå genom att använda missionen som ett verktyg.

Inom ramen för Viable Cities som ett strategiskt innovationsprogram kommer följande att prioriteras:

7.1 Samordning Klimatkontrakt 2030

Det pågår en allt snabbare mobilisering kring omställningen både lokalt, nationellt och internationellt, där Klimatkontrakt 2030 fungerar som viktigt verktyg. För att effektivisera och skala upp arbetet krävs bättre samordning och kontinuerlig utveckling av kontrakten. Detta inkluderar att bredda, replikera och prioritera åtgärder samt att effektivisera dialogen mellan alla inblandade aktörer.

Viable Cities programkontor har etablerat och utvecklar nu en samordningsfunktion för Klimatkontrakt 2030 i Sverige. Syftet är att ytterligare stödja processen med klimatkontrakt, där myndigheter, kommuner och andra relevanta aktörer utvecklar och skärper sina åtaganden steg för steg. Samtidigt fokuseras det på att implementera och skala upp åtgärder för att påskynda omställningen.

Den förstärkta samordningsfunktionen stödjer aktörerna i att gemensamt stärka sin förmåga att gå från teori till praktisk implementering av klimatåtgärder. Målet är att ta Klimatkontrakt 2030 till nästa nivå både lokalt, nationellt och internationellt.

Funktionen ökar också kunskapen och skapar bättre förutsättningar för kommuner och andra aktörer att dra nytta av och utveckla arbetssätt för att integrera de omfattande policypaketet på EU-nivå, som exempelvis Fit for 55 och taxonomiförordningen för hållbara investeringar, på lokal nivå.

7.2 Policyutveckling för snabbare lokal omställning

Detta åtagande är kopplat till myndigheternas engagemang, som finns beskrivet i avsnitt 6.1, samt utvecklingsprocesser för systemdemonstratorer och policylab.

Viable Cities avser fortsatt vara en mobiliserande aktör inom smart policyutveckling och regelverk för att stödja städernas klimatomställning. Det innefattar bland annat att ge kommuner bättre överblick över gällande och framtida svensk och europeisk lagstiftning, regler och normer som är relevanta för klimatomställningen, till exempel policypaketet Fit for 55.

Viable Cities åtagande innefattar också att erbjuda processtöd att förändra regelverk och normer för att praktiskt underlätta klimatomställningen.

7.3 Innovation, implementering och skalning

Viable Cities avser utveckla sin roll som föregångare och intermediär för att stärka de koordinerande, mobiliserande och faciliterande insatserna i det framväxande ekosystemet för att uppnå missionen om Klimatneutrala städer med ett gott liv för alla inom planetens gränser. Detta arbete fokuserar särskilt på gemensamma utvecklingsprocesser för policyutveckling och lärande/innovation, som beskrivs i avsnitt 3.3.

För att underlätta för kommuner att implementera och skala innovation som snabbar på klimatomställningen, kommer Viable Cities att bidra med kompetensnätverk och processtöd. Detta inkluderar samarbete med andra strategiska innovationsprogram och Impact Innovation-program inom utvecklingen av Klimatkontrakt 2030.

Utifrån samarbetsavtalet som finns med Drive Sweden kring klimatsmart mobilitet kommer Viable Cities ytterligare utveckla samverkan med såväl städer och myndigheter inom detta område. Inom digitalisering för klimatomställning kommer arbetet utvecklas vidare med det nyligen inrättade Urban Twin Transition Centre.

Viable Cities samverkar också med Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) och Klimatkommunerna inom initiativet Klimatkonkurrenskraft. Syftet är att påskynda omställningen i riktning mot missionen genom samverkan mellan kommunerna och näringslivet vilket bidrar till att stärka företagens konkurrenskraft.

7.4 Samordnad finansiering

Viable Cities kommer att stödja kommunernas behov av finansiering för klimatomställning och främja samarbete och synergier mellan myndigheter och andra aktörer som finansierar klimatomställning och hållbar stadsutveckling.

- Viable Cities kommer tillsammans *med städerna* att fortsätta arbeta med utvecklade former för finansiering kopplat till Klimatkontrakt 2030 inom satsningen Klimatneutrala städer 2030 och de sex myndigheterna som är involverade i detta.
- Viable Cities kommer tillsammans *med myndigheterna* att utveckla arbetet inom samordnad finansiering genom olika insatser som pågår inom området hållbar stadsutveckling, se 6.3 Samordnad finansiering.
- Viable Cities arbetar vidare med att utveckla former för klimatinvesteringsplaner för städer med sikte på att stödja samtliga städer i satsningen Klimatneutrala städer 2030 samt som en del i det internationella arbetet med missionen och tillgängliggöra insikter och verktyg för många fler.

7.5 Samspel med EU:s mission Klimatneutrala städer

Viable Cities samverkar nära med de stödstrukturer som byggs upp kring EU:s mission om klimatneutrala städer 2030 – såväl i plattformen för genomförande av missionen, NetZeroCities, som i CapaCITIES, som syftar till att bygga nationella plattformar likt Viable Cities i fler länder.

Viable Cities är också en aktiv part i det europeiska partnerskapsprogrammet Driving Urban Transitions (DUT) och deltar i diskussionen på EU-nivå om närmare samverkan och synergier med syster-missionen om klimatanpassning (Adaptation to Climate Change), samt med satsningen New European Bauhaus.

Klimatkontrakt 2030

Mellan Växjö kommun, myndigheterna
Energimyndigheten, Vinnova, Formas, Tillväxtverket,
Trafikverket, Naturvårdsverket samt Viable Cities.

Stockholm 2024-12-06 Parterna är överens om att dessa gemensamma åtaganden, såsom de formuleras ovan, ska gälla för 2025. Den första versionen av Klimatkontrakt 2030 signerades 2020, den andra 2021, den tredje 2022 och den fjärde 2023. Klimatkontraktet ska uppdateras och förnyas inför varje nytt år.

Malin Lauber

Kommunstyrelsens ordförande,
Växjö kommun

Olga Kordas

Programchef,
Viable Cities

Caroline Asserup

tf Generaldirektör,
Energimyndigheten

Darja Isaksson

Generaldirektör,
Vinnova

Johan Kuylenstierna

Generaldirektör,
Formas

Elisabeth Backteman

Generaldirektör,
Tillväxtverket

Roberto Maiorana

Generaldirektör,
Trafikverket

Maria Ohlman

tf Generaldirektör,
Naturvårdsverket

Bilaga 1 – Länkar till dokument

Nedan finns länkar till de mest relevanta dokumenten i relation till Klimatkontrakt 2030 för Växjö kommun.

- [Växjös klimatkontrakt 2020](#)
- [Växjös klimatkontrakt 2021](#)
- [Växjös klimatkontrakt 2022](#)
- [Växjös klimatkontrakt 2023](#)
- [Hållbarhetsprogrammet, "Hållbara Växjö 2030" \(2019\)](#)
- [Energiplan \(2021\)](#)
- [Transportplan \(2021\)](#)
- [Klimatanpassningsplan \(2021\)](#)
- [Träbyggnadsstrategi \(2018\)](#)
- [Plan för förebyggande och hantering av avfall - På väg mot ett Småland utan avfall \(2020\)](#)
- [Laddinfrastrukturplan \(2020\)](#)
- [Cykelvägplan \(2019\)](#)
- [Fotgängarplan \(2020\)](#)
- [Mat- och måltidsplan \(2020\)](#)
- [Policy för upphandling och inköp \(2022\)](#)

Bilaga 2 – Omställningskartan

Omställningskartan är en visuell vägledning för städernas omställning till klimatneutralitet. Kartan bygger på lärdomar från bland annat från Viable Cities och har utvecklats inom NetZeroCities för att stödja ett transformativt arbetssätt. Kartan vägleder städer utifrån deras unika startpunkt, mål och lokala förutsättningar.

En central del i kartan är att skapa en omställningsarena som samlar ett ekosystem aktörer från offentlig sektor, näringsliv, akademi och civilsamhället för att tillsammans med dessa samskapa och genomföra en portfölj av åtgärder. Arbetet inom omställningsarenan är iterativt och lärande, vilket innebär att, nya aktörer tillkommer efterhand, strategier och planer justeras och förbättras kontinuerligt.

Genom att testa, reflektera och successivt integrera effektiva lösningar och arbetssätt kan dessa formas till att bli det nya normala. Ett centralt verktyg i den långsiktiga omställningsprocessen är Klimatkontrakt 2030, som därför i kartan löper längs hela processen.

Klimatkontraktet tydliggör åtaganden, handlingsplaner och investeringsplaner som revideras steg för steg. Genom klimatkontraktet förbinder sig alla parter att stegvis stärka sitt engagemang och samarbeta över sektorsgränser för att påskynda klimatomställningen. Omställningskartan visar på att arbetet över tid förstärker städernas förmåga att nå klimatneutralitet.

